

Nový koncept vaskulárních přístupů v ČR

Jitka Fricová, Martin Střítecký
Univerzita Karlova, 1.LF a VFN,
Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní mediciny
Centrum pro léčbu bolesti
Praha

Během několika posledních let se nitrožilní porty staly běžnou součástí léčby a to zejména onkologických pacientů. Opakovaná aplikace chemoterapie vyžaduje bezpečný a dlouhodobý žilní přístup a proto časná implantace portu je nejlepším řešením tohoto problému. Implantabilní porty jsou v České republice používány více než 10 let, metoda je detailně propracovaná a bezpečná. Každý rok se zvyšuje počet pacientů se zavedenými porty, ale ve srovnání s evropskými státy je v naší republice implantováno výrazně menší množství portů a to hlavně u onkologických pacientů. Poptávka po intravenózních portech v současné době vysoce převyšuje možnosti implantačních pracovišť a nejedná se pouze o kapacitní možnosti pracovišť. Tento zásadní nedostatek přináší problémy, které začínají pozdní indikací implantace portu u pacienta s insuficientním periferním cévním řečištěm, pokračují často nesprávným a neodborným ošetřováním portu, které zkracuje životnost portu a zvyšuje tak frekvenci komplikací.

Srovnáním s výsledky ostatních implantačních pracovišť se ukazuje, že naše postupy a výsledky jsou zcela srovnatelné s centry z vyspělých států a, že jsme schopni je standartně provádět na vysoké odborné úrovni. Naše postupy vyžadují stálé zvyšování erudice pracovníku a trvalé vzdělávání nových adeptů této techniky. Samozřejmým předpokladem je trvalá edukace nejenom lékařů a zdravotnického personálu, ale také pacientů.

Intravenózní podkožní porty při správném používání významně zkvalitňují život onkologických pacientů. Časná implantace intravenózního portu minimalizuje riziko podání chemoterapie mimo žílu (extravasace), která je nebezpečná hlavně pro okolní tkáň, léčba této komplikace je zdoluhavá a bolestivá. Rovněž periferní žilní systém je uchráněn před přímými účinky chemoterapie, která je díky vysoké účinnosti vůči žilní stěně agresivní. Dlouhodobé podávání léčby do periferních žil rezultuje v chronické záněty žil s dalšími komplikacemi jako jsou infekce, trombóza a často je také nastartována polyneuropatie indukovaná chemoterapií. Nezanedbatelným profitem pro onkologického pacienta je kromě snadné manipulace snadné ošetřování portu, které zabere minimum času a pokud port není používán, nevyžaduje každodenní ošetřování. Nácvik aplikace do portu je jednoduchý a každý pacient, který si podává chemoterapii doma to bezproblémově bez asistence zvládne. Pacient port běžně nepocítuje a pokračuje v normálním životním stylu bez omezení jakýchkoliv aktivit včetně plavání a dalších sportů.

Implantace intravenózního portu nezlepší pacientovu prognózu, ale jednoznačně zvýší kvalitu života a komfort během aplikace chemoterapie, parenterální výživy. Naším cílem je zvýšit dostupnost této metody nejen pro onkologické pacienty, aby se stala běžnou součástí algoritmu při indikaci chemoterapie a parenterální výživy a podílet se tak na interdisciplinární komplexní péči o pacienta. Představíme zde naši vizi o novém konceptu zajištění vaskulárních přístupů u v České republice.